

Routebeschrijving

Dit ommetje bestaat geheel uit verharde wegen. Het verdient aanbeveling deze folder van tevoren door te lezen. De opgang naar de dijk is wellicht te zwaar voor mensen in een rolstoel. (U kunt dan wellicht de route andersom lopen: de dijkopgang bij de Haneman is iets glooiender).

Het ommetje begint bij de RK kerk (1) naast het Admiraal van Ghentplein in Winssen.

- U ziet aan de overkant van de weg de muziekkoepeel (2). Met de rug naar de kerk slaat u rechtsaf de Notaris Roesstraat in. Aan uw rechterhand loopt u langs de dorpsboomgaard (3). Even verderop ziet u links café-restaurant de Arend (4).
- U loopt rechts de Leegstraat in en neemt meteen links het voetpad langs het beeld Barmhartig Meisje (5). Even verder ziet u rechts de statige villa De Terp. Op de weg aangekomen gaat u even linksaf en meteen weer rechts, de dijk op. Bovenaan ziet u het beeld de Dijkkapel (6).
- Op de dijk gaat u linksaf. U loopt langs de oude toren (7). Vlak voor de afslag naar de Haneman ziet u links een oude boerderij met een boomgaard (8). U slaat linksaf de Haneman in. Even verderop ziet u het beeld bij de ingang naar de Tempelhof (9). Vlak voor het kruispunt staat rechts een oude, verbouwde boerderij (10).
- Op het kruispunt slaat u linksaf de Molenstraat in. (De molen die u rechts ziet, wordt in een ander ommetje beschreven). Op nr. 4 staat een oude T-boerderij (11).
- U vervolgt de weg en komt vanzelf bij het uitgangspunt terug.

Geschiedenis

De kern van het middeleeuwse Winssen lag vroeger waarschijnlijk meer richting de Waal. Dit valt af te leiden uit de plek van de Middeleeuwse toren, die vroeger waarschijnlijk midden in het dorp lag. Meer bebouwing was te vinden langs de overloopgeulen, zoals de Notaris Roesstraat en de Leegstraat.

De naam Winssen komt waarschijnlijk van Windeshem: 'woonplaats (heem) aan de grens ('wende')'. Het lag immers aan de grens van het Rijk van Nijmegen. Het kan ook zijn dat de naam "woonplaats van Winand" betekent. Winand was een oud Frankisch stamhoofd.

Winssen behoorde tot twee bestuurlijke eenheden: het oostelijk deel viel onder het Ambt Rijk van Nijmegen (Winssen – Rijks). Het westelijk deel onder het Ambt Maas en Waal (Winssen-Ambts).

Tijdens de reformatie ging Johan van Gendt, heer van Winssen, over tot het protestantisme. De katholieken zochten eerst hun heil in de schuilkerk in de Doddendael in Ewijk. Later kerkten ze bij Gijsbertus van Welie, aan de Leegstraat, tot ze in 1799 hun kerk terugkregen. In 1860 werd een nieuwe kerk tegen de oude toren aangebouwd. In 1941 werd deze afgebroken. De huidige, grotere Antonius van Paduakerk was al in 1938 gebouwd.

© Stichting Wandelen in Beuningen.

De Beuningse Ommetjes zijn een samenwerkingsproject van de Stichting [Wandelen in Beuningen](#) en de Stichting [Historisch Besef Beuningen](#), gesubsidieerd door de gemeente Beuningen. Initiatiefneemster Marike de Valk heeft deze route ontworpen en de folder samengesteld. Voor info over tekst en foto's zie de websites van genoemde stichtingen.

Disclaimer: U loopt de route op eigen risico.

De gemeente Beuningen bestaat uit de vier dorpen Beuningen, Ewijk, Weurt en Winssen. Dit ommetje loopt door het dorp **Winssen**. Het begint in het centrum bij de RK kerk, loopt na café-restaurant de Arend linksaf de Dijk op en gaat via de Haneman en de Molenstraat weer terug. Onderweg heeft u prachtig uitzicht op de uitgestrekte uiterwaarden en komt u een aantal bezienswaardigheden tegen. Het ommetje is **2,4 km** lang.

1. Antonius van Padua kerk (1938)
Driebeukige pseudobasiliek in de stijl van de Delftse school: baksteen, hoge pannendaken en romaanse (rondboogige) elementen. Architecten: Van Buitenen en Vervest.

2. Muziekkoepeel (1949)

Mooi voorbeeld van een gebouw uit de Wederopbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog. Sinds 2019 monument en weer actief in gebruik. De plek achter de koepel is bij kermissen een geliefde "zoenplek".

3. Dorpsboomgaard

Deze 100 jaar oude boomgaard wordt in stand gehouden door een groep vrijwilligers ism de Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

3. De Arend (1840)

Dit pand is vanaf 1899 een horeca-gelegenheid, gerund door de inmiddels 5^e generatie van de fam. Tromp.

Notaris Roesstr. 28

4. Barmhartig meisje

Aluminium beeld op een terpje, ter herdenking van opvanghuis De Terp, dat in 2007 de deuren moest sluiten bij gebrek aan financiering.

5. Herenhuis (1835)

Hier was het voormalig opvanghuis De Terp. Daarvoor was het de RK pastorie. De nieuwe pastorie is dichterbij de kerk gebouwd.

Notaris Roesstrat 31

6. Dijkkapel (2000)

Cortenstalen kapel op de dijk, met binnenin op de vloer een reliëf van een hart met daaromheen een tekst. Kunstenaars: Huub en Adelheid Kortekaas

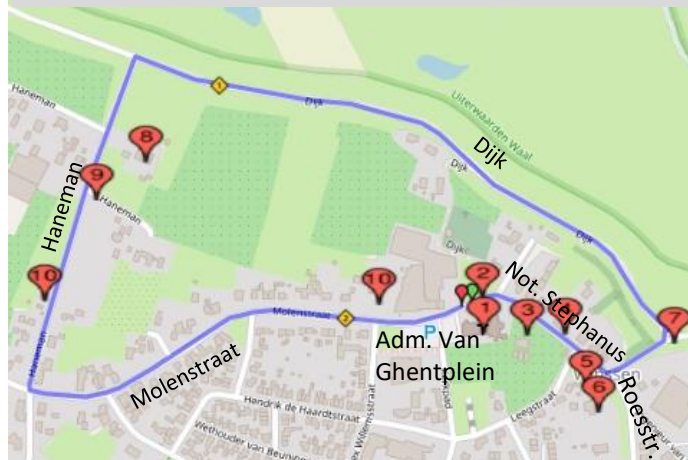
Notaris Stephanus Roesstraat: notabele in Winssen 1866-1950. Oprichter van de Coop. Roomboterfabriek en van de muziekvereniging ULTO. Vier generatie Roes zijn notaris geweest. Zij woonden aan de Van Heemstraweg in herenhuis De Lange Boomgaard, dat tussendoor nog de Kastanjeboom heeft geheten.

Haneman: al in 1585 worden de "Hannemansche goederen" vermeld, die toebehoorden aan het nonnenklooster Graefenthal (bij Gogh). Hiertoe behoorden de boerderijen Groote en Kleine Haneman, Poelhof en Nieuwhof. Er is ook een mythe dat de naam verband houdt met een Duitse natuurarts Christian Hanemann (1755-1843), grondlegger van de homeopathie, die bij de dijk in Winssen zijn kruiden haalde. Er is echter geen bewijs dat deze man ooit in Winssen geweest is. De Haneman of Hanekam is een oud, in Winssen gekweekt hoogstam appelras. Er staat nog een boom van dit ras aan het eind van de Haneman.

Molenstraat: genoemd naar de Beatrixmolen. (Deze wordt beschreven in een volgend ommetje).

Dijk: vanaf de Dijk kun je het oeverwalsysteem zien: dicht bij de geul zandafzetting, dichterbij de dijk vooral klei door stilstaand water. Het grote witte huis in de uiterwaarden staat waarschijnlijk op een oudere oeverwal.

Admiraal van Ghentplein: genoemd naar de in Winssen geboren Admiraal Willem Joseph van Ghent (1626-1672).

Tekening door Pronk 1732

7. Toren (15^e eeuw)

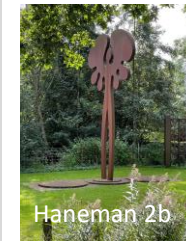
Ooit onderdeel van een kerk met een laag middenschip en een laatgotisch koor. Bij verval hiervan werd er een nieuwere kerk tegen de oude toren aangebouwd. Ook deze verdween uiteindelijk.

8. De Kleyne Haneman

Hallehuisboerderij waarvan oudste deel uit de 17^e eeuw, herkenbaar aan lage brede ankerbalkgebinten, die de breedte en hoogte van de boerderij bepalen.

Haneman 2

Haneman 2b

9. De Tempelhof

Beeld bij ingang van de Tempelhof, kunstenaarshuis van Huub en Adelheid Kortekaas met beeldentuin en atelier. Alleen toegankelijk voor grotere groepen op afspraak.

10. Haneman 1

Boerderij uit plm 1900, verbouwd tot een zgn kangoeroewoning: twee of meer wooneenheden die binnendoor bereikbaar zijn. Bedoeld voor bv mantelzorg.

Molenstraat 4

11. T-boerderij (1860)

Met aangebouwde schuur. Voorhuis is symmetrisch ingedeeld. Beeldbepalend in het centrum van Winssen.